

МИ
А Л Е К С А Н Д А Р I.

по милости Божјој и вољи народној
Краљ Србије

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ ДА ЈЕ НА-
РОДНА СКУПШТИНА, САЗВАНА У РЕДОВНИ САЗИВ ЗА 1897. ГОД.,
РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО :

ЗАКОН
О
ПОЉОПРИВРЕДНИМ СТАНИЦАМА

Члан 1.

Да би се пољопривредницима дала прилика да прибаве практична знања за корисно газдовање и да у пракци виде све напретке учињене у пољској привреди, има се поступно, по одредбама овога закона, у року од 5—10 година, установити у свакоме округу по једна пољопривредна станица. Но првенствено ће се установити само једна станица и то у оном округу, који понуди потребно земљиште за то.

Члан 2.

Свака пољопривредна станица мора имати :

1. Угледно имање у величини до 60 хектара зиратне земље за све гране ратарства ;

2. Угледан воћњак у величини до 2 хектара за гајење свију врста домаћег воћа и корисног дрвећа и шибља;

3. Угледан виноград у величини до 2 хектара за гајење свију важнијих врста винове лозе;

4. Угледан живинарник за гајење свију врста домаће живине; и

5. Угледан пчеланик за држање и гајење пчела.

Осим тога, свака станица мора имати онолико теглеће стоке, колико је потребно за обрађивање зиратне земље, и онолико економне стоке, колико је потребно за очигледну наставу.

На послетку, свака станица мора имати још и по једну угледну свиларницу за гајење свилених буба, ако дудови у дотичном пределу успевају, по један угледан рибњак, ако за то има природне могућности, и по једну радионицу за изучавање каквога или више заната, који су у вези с пољском привредом.

Величину имања за сваки поједини округ одређује министар народне привреде.

Члан 3.

Пољопривредне станице оснивају се првенствено у атарима окружних вароши.

Потребно земљиште, све нужне грађевине, издржавање питомца као и све друге потребе за установљење и радњу ових станица дужни су дати дотични окрузи.

Ове трошкове дужни су сносити сви грађани округа по сразмери непосредне порезе.

Пројекте буџета примања и издавања ових станица састављају надлежни окружни економи у споразуму са окружном скупштином, а одобрава их министар народне привреде.

Члан 4.

Избор места за оснивање ових станица врши комисија, која се састоји из окружног начелника, окружног економа, окружног инжињера, окружног лекара, председника дотичне општине и по једног заступника сваког среза дотичног округа, које среске скупштине за то изберу.

Ако би у атару окружне вароши, где се станица има подићи, било државнога земљишта угоднога за то, онда ће се оно првенствено и употребити, ако то одобри министар народне привреде. Ако пак нема државнога земљишта, или га има, али није угодно за то, или га министар народне привреде не може да уступи, а међу тим има општинске утрине, угодне за станицу, онда ће се она бесплатно и узети.

У случају да у атару општинском, где се станица има подићи, не буде ни државнога ни општинскога земљишта, угоднога за то, узеће се оно од приватних лица путем експропријације и исплатити. Но ако не би било ни оваког земљишта угоднога за то, министар народне привреде може одобрити да се станица оснује у којем од среских места, дотичног округа.

Члан 5.

Угледна имања ових станица морају бити тако уређена, да се на њима могу видети они начини газдовања, који се у дотичним окрузима на средњим имањима могу најкорисније применити.

Управник станице имаће, према томе, потпуну слободу односно газдовања на имању, поступања с добивеним производима и руковања стоком, имајући при томе увек и једино интересе станице у виду; но све ове манипулације морају бити проведене кроз рачунске књиге и нужним документима оправдане.

Приходи станица имају се употребити на издржавање њихово и по томе на олакшицу станичног буџета.

Рачуне о примању и издавању пољопривредних станица прегледају и разрешнице издају три члана окружне скупштине, које она за то избере и овласти.

За имовину станице и исправност рачуна одговоран је њен управник.

Члан 6.

Пољопривредним станицама управљају и свима пословима у њима руководе надлежни окружни економи.

Њима се придодају у помоћ по 2—3 помоћника од свршених ученика ратарске или подобне школе, с годишњом платом од по 800—1000 дин., а које поставља министар народне привреде.

Управници и помоћници имају у станици бесплатан стан и огрев.

Члан 7.

Уз сваку станицу мора постојати још и по једна практична пољопривредна школа за вежбање земљорадничких синова.

У ову практичну пољопривредну школу дужне су све општине дотичнога округа шаљати сваке године по једнога питомца из своје средине.

Питомци могу бити само они, који знају читати и писати, који имају преко 16 година живота, који су здрави и добро развијени, који су доброг владања и који се код својих кућа баве земљорадњом.

Изабрани питомци морају се избора примити.

Члан 8.

Поред ових питомца примаће се у практичне пољопривредне школе, а у колико буде имало места, и друга лица, која би хтела да о своме трошку ове школе уче.

За своје издржавање у овим школама они су дужни плаћати по онолико колико дотични округ за своје питомце.

И за њих важе све одредбе овог закона као и за окружне питомце.

Члан 9.

Течај практичне пољопривредне школе траје две године.

У овој практичној школи изучаваће се све гране пољске привреде; но из ових неће се држати ученицима нарочита предавања у школи, него ће им се објашњавати све пољопривредне радње за време самога рада.

Осим тога ученици ће се усавршавати у читању, писању и рачунању.

На свршетку двогодишњег школовања они су дужни положити практични пољопривредни испит.

Одлични ученици ових школа одликоваће се, по положеном испиту, наградама у пољопривредним предметима.

Члан 10.

Све пољопривредне радње на овим станицама дужни су извршивати ученици практичних пољопривредних школа под надзором и по упуствима управника станице или његових помоћника.

За непослушност, немарност и лоше владање, управник станице може казнити ученике: укором, затвором од 1—10 дана и отпуштањем из школе.

Казна отпуштања извршна је ако је одобри Министар Народне Привреде.

Упражњено место кога питомца попуњава се.

Члан 11.

Пољопривредне станице стоје под надзором
Министра Народне Привреде.

Он се овлашћује да пропише и правилник за
извршење овог закона.

Члан 12.

Пољопривредне станице не плаћају порез ни
прирез.

Члан 13.

Сем ових пољопривредних станица могу се
подизати и по срезовима по изјављеној жељи до-
тичнога среза и одобрењу Министра Народне При-
вреде.

Члан 14.

Овај закон ступа у живот од дана кад га
Краљ потпише.

Препоручујемо Нашим министрима: народне
привреде, унутрашњих послова и финансија, да
овај закон обнародују и о његовом се извршењу
старају; властима пак заповедамо да по њему
поступају, а свима и свакоме да му се покорвају.

3 јула 1898 године
у Нишу.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,

К. Н. Христић С. Р.

АЛЕКСАНДАР С. Р.

Министар
народне привреде,
С. М. Лозанић С. Р.

Министар
унутрашњих дела,
Јевр. А. Андоновић С. Р.
Министар финансија,
Ст. Д. Поповић С. Р.

Сне-Др. 30331